

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
KANTONALNI SUD U SARAJEVU
Broj: 65 0 Rs 950183 23 Rsž
Sarajevo, 28.08.2025. godine

Kantonalni sud u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Amele Duraković, kao predsjednika vijeća, Dženane Hadžiomerađić i Vildane Dervović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. K. iz S., Ul. G. br. ..., a koju zastupa punomoćnik Elmedina Bojičić, advokat iz Sarajeva, Ul. Kotromanića br. 46, protiv tužene JU Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece „Mjedenica“, sa sjedištem u Sarajevu, Ul. Mjedenica br. 34, a koju zastupa punomoćnik Emir Hasić, advokat iz Sarajeva, Ul. La Benevolencije br. 12, radi poništenja otkaza i novčanih potraživanja, vrijednosti spora od 30.001,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice protiv presude Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 950183 22 Rs od 23.06.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.08.2025. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Žalba se kao neosnovana odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za nadoknadu troškova žalbenog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da se utvrdi da je ništava odluka o otkazu ugovora o radu broj 01-... od 29.11.2021. godine i njeno poništenje, a slijedom čega i obavezivanje tužene da tužiteljici uspostavi radno-pravni status po osnovu ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj: 01-... od 17.01.2006. godine, za isplatu iznosa od 16.637,62 KM, kao i iznosa od 1.991,47 KM kao posebnog dodatka na plaću za period od 29.11.2021. godine do 16.01.2023. godine sa zakonskim zateznim kamatama (kako se preciznije navelo u izreci te presude), uz uplatu pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje nadležnom fondu PIO za isti vremenski period i za nadoknadu troškova postupka.

Rješenjem u izreci te presude obavezana je tužiteljica tuženoj nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 4.422,60 KM u roku od 15 dana.

Protiv navedene presude tužiteljica je blagovremeno izjavila žalbu pozivanjem na sve zakonom propisane žalbene razloge, sa prijedlogom da ovaj sud uvaži žalbu, prvostepenu presudu preinači na način što bi usvojio tužbeni zahtjev ili da je ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Potražuje troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.300,00 KM.

Tužena je u odgovoru na žalbu osporila žalbene navode i predložila odbijanje žalbe kao neosnovane. Potražuje troškove za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 1.300,00 KM.

Ispitujući prvostepenu presudu shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku¹, u okviru navoda iznesenih u žalbi i žalbenih razloga, sud je donio odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

Žalba nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev da se utvrdi da je otkaz nezakonit, a u vezi sa tim nalaganje tuženoj da tužiteljici uspostavi radno-pravni status prema otkazanom ugovoru o radu, isplati joj naknade plaće za vremenski period od 29.11.2021. godine do 16.01.2023. godine u iznosu od 16.637,62 KM sa kamatama, uz iznos posebnog dodatka na plaću od 1.991,47 KM (bez kamata), uz uplatu pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za isti period.

Radi se o odluci o otkazu ugovora o radu bez otkaznog roka koju je tužena donijela dana 29.11.2021. godine, a na koju je tužiteljica podnijela zahtjev za zaštitu prava dana 27.12.2021. godine i kojem tužena nije udovoljila. Tužiteljica je podnijela tužbu sudu zbog osporavanja otkaza dana 17.02.2022. godine, te je tužba dopuštena u smislu člana 114. Zakona o radu (dalje: ZOR)².

Činjenično stanje koje slijedi iz navoda samih stranaka, kao i iz izvedenih dokaza (isprava) može se sumirati na sljedeći način:

- tužiteljica je prema otkazanom ugovoru o radu od 17.01.2006. godine kod tužene obavljala poslove radnog mjesta medicinske sestre,
- tužiteljica se javila ljekaru u privatnu ordinaciju „M.“ dana 04.09.2021. godine kada se žalila na oticanje nogu, brzo zamaranje i otežano disanje, navela da se liječi od hipotireoze kada je ljekar u nalazu upisao četiri dijagnoze, ordinirao terapiju, da je kontrola za dvije sedmice, a da do tada tužiteljica treba mirovati i obavezno konsultovati nutricionistu,
- tužena je tužiteljici dostavila akt, što je obavijest od 29.09.2021. godine kojim je upoznala o tome da radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja do 42 kalendarska dana u visini osnovne plaće iz prethodnog mjeseca prije odlaska na bolovanje, te kada je tužiteljicu pozvala i obavijestila da je dužna do 05.10.2021. godine dostaviti doznake za septembar 2021. godine i da za isti dan dođe na razgovor,
- tužena je tužiteljici dostavila i akt, što je zahtjev od 21.10.2021. godine kojim je od nje ponovo zatražila da dostavi doznake za mjesec septembar 2021. godine jer tužiteljica nije postupila po prednje navedenom pozivu, te u kojem tužiteljicu informiše da je 20.10.2021. godine formirana komisija za utvrđivanje njene disciplinske odgovornosti, da je na sastanku komisija donijela zaključak o tome da se tužiteljica treba pisano izjasniti zašto nije dostavila doznake i zašto nije došla na sastanak i u kojem se tužiteljici skrenula pažnja da je neopravdan izostanak s posla pet radnih dana teška povreda radne dužnosti i u kojem tužiteljicu ponovo poziva da je u obavezi doznake dostaviti do 26.10.2021. godine i da se treba pismeno izjasniti,
- prema aktu Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od 08.11.2021. godine slijedi da je tuženi vršio kontrolu odsustva tužiteljice sa posla, te se u toj kontroli

¹ "Službene novine Federacije BiH", broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15-dalje: ZPP

² „Službene novine Federacije BiH“ broj: 26/16, 89/18, 31/20-Presuda Ustavnog suda Federacije BiH broj 03.04.2020. godine

ustanovilo da je u zdravstvenom kartonu tužiteljice dana 07.09.2021. godine porodična ljekarka evidentirala „ostavljeno-nije došla“, da „dolazi suprug sa nalazima privatnika“, da su postavljene 4 dijagnoze, ordinirana terapija i da u zdravstvenom kartonu nema evidencije o otvaranju ili zatvaranju bolovanja, niti da su izdate doznake za mjesec septembar 2021. godine,

- tužiteljica je izjavila žalbu na otkaz školskom odboru u kojoj je ukazivala da je porodična ljekarka ostala nijema na nalaz doktora specijalista iz privatne klinike koji je naglasio da treba mirovati i nastaviti liječenje i da joj je porodična ljekarka saopćila da oni ne priznaju nalaze privatnih klinika,
- školski odbor je dana 15.12.2021. godine donio zaključak po kojem ne može utvrditi osnovanost ili neosnovanost žalbe tužiteljice, budući da su tri člana glasala ZA, a jedan bio suzdržan,
- tužiteljica se nakon otkaza obraćala inspekciji, te je po stavu kantonalnog inspektora rada u aktu od dana 19.01.2022. godine tužena kao poslodavac nije omogućila tužiteljici da se izjasni o elementima odgovornosti koji joj je stavljen na teret, te da je tužena obzirom da je u trenutku otkazivanja ugovora o radu tužiteljica imala više od 50 godina života bila u obavezi osigurati i saglasnost vijeća zaposlenika/sindikata zbog čega je tuženoj utvrđen prekršaj i izdat prekršajni nalog,
- tužiteljica se nakon otkaza obratila i Samostalnom sindikatu osnovnog obrazovanja i odgoja Kantona Sarajevo u kojem je obavijestila taj sindikat da je dobila otkaz, te je sindikat od tužene 24.01.2022. godine tražio očitovanja u vezi pritužbi tužiteljice na otkaz,
- tužena je odluku o otkazu obrazložila na način da je neopravdani izostanak sa posla pet radnih dana teška povreda radne dužnosti, da je pozivala tužiteljicu da dostavi doznake, da to nije učinila, da se tužiteljica očitovala na način da porodična ljekarka nije htjela napisati doznake jer dostavljeni nalazi nisu dovoljni za bolovanje jer su u pitanju nalazi privatne ordinacije, da prema informaciji ZZO nije bilo evidencije o otvorenom ni o zatvorenom bolovanju, da tužiteljica cijeli septembar nije dolazila na posao, uključujući i mjesec oktobar i novembar, da ni po pozivu nije došla na posao i da nastavak radnog odnosa sa tužiteljicom više nije moguć,
- tužiteljica je odjavljena sa osiguranja kod Porezne uprave dana kada je donesena odluka o otkazu.

Pred prvostepenim sudom saslušana je kao svjedokinja M. Č. čiji iskaz žaliteljica ne dovodi u pitanje, a iz kojeg slijedi da je svjedokinja potpisnica odluke o otkazu kao direktorica tužene, da je tužiteljica i ranije imala problema zbog neredovnih dolazaka na posao, da su se izostanci nastavili nakon što je stupila na funkciju direktorice, tužiteljicu pozivala na razgovor i zamolila je da izostanke opravda, da u 2021. godini tužiteljica nije donijela opravdanje za tri mjeseca, da je kontaktirala i putem telefona, da su tužiteljičini odgovori bili da joj doktor ne želi dati opravdanje, da je 29.09.2021. godine uputila tužiteljici poziv da donese pravdanje za mjesec septembar 2021. godine, da tužiteljica nije postupila, da je 21.10.2021. godine ponovo od nje tražila da opravda izostanke za mjesec septembar 2021. godine, da ni po ovom pozivu nije postupila, te tužiteljici stavila na znanje da takvo ponašanje predstavlja težu povredu radne dužnosti, da kao direktorica nije imala mogućnosti pravdati izostanke sa posla bilo kojem

zaposleniku, pa tako ni tužiteljici bez odgovarajućeg pravdanja, da je bila prinuđena da pokrene postupak i formira komisiju koja je imala zadatak utvrditi činjenično stanje i provjeri izostanke tužiteljice.

Visina naknade plaće koju bi tužiteljica ostvarila da je ostala u radnom odnosu nije sporna među strankama, te za vremenski period od 29.11.2021. godine do 16.01.2023. godine iznosi 16.637,62 KM (osnovica X koeficijent), s tim da je vještak obračunala i visinu posebnog dodatka na plaću od 1.991,47 KM.

Prvostepeni sud odbija tužbeni zahtjev, uz pozivanje na članove 101., 102. 72. stav 5. ZOR, na član 55. Zakona o zdravstvenom osiguranju, te je odluku zasnovao na zaključcima po kojima je predmetni otkaz uslijedio zbog neopravdanih izostanaka sa posla, da činjenica da tužiteljica nije dolazila na posao nesporna i da se nije trebala utvrđivati ni u disciplinskom postupku, da su tužiteljici osim telefonskih poziva bila upućena dva poziva za dostavljanje doznaka i da je bila upozorena na posljedice nedostavljanja. Prvostepeni sud je također obrazložio da je tužiteljica uspijevala da se kreće i posjećuje privatne ljekare, pa smatra da je s toga bila u mogućnosti otići kod porodične ljekarke radi pregleda, otvaranja bolovanja i dostavljanja doznaka tuženoj i tako izbjeći otkaz. Navode tužiteljice da je u vrijeme otkaza starija od 50 godina prvostepeni sud je ocijenio irelevantnim.

Odluka o neosnovanosti tužbenog zahtjeva je pravilna i zakonitost prvostepene presude nije dovedena u pitanje žalbenim navodima.

Bez utemeljenja su polemisanja i shvatanja u žalbi da spor po tužbi kojom radnik osporava otkaz nije spor pune jurisdikcije i da sudovi nisu ovlašteni ulaziti u razloge i suštinu otkaza.

Tužiteljica u žalbi upire na akt, odnosno mišljenje inspektora rada. U vezi takvih navoda ukazuje se tužiteljici da inspekcija rada nije ta koja preispituje zakonitost otkaza koje donose poslodavci, već to rade sudovi. Ovom vijeću je jasno kakav je to stav zauzela inspekcija rada i da je mišljenje inspekcije u aktu od 19.01.2022. godine da je otkaz nezakonit. Međutim, mišljenje inspektora rada u vezi slučaja tužiteljice osim što nije prihvatljivo, za sud nije niti može biti obavezujuće.

U vezi predmetnog otkaza sud je trebao da preispita da li je tužiteljici tužena omogućila prije otkaza da se izjasni o svojim kontinuirano neopravdanim izostancima sa posla i da se postavi spram pravnog pitanja da li je za otkaz tužena imala pribaviti i prethodnu saglasnost sindikata.

U žalbi tužiteljica ističe da u disciplinskom postupku nisu utvrđene njene teže povrede radne dužnosti. U vezi takvih navoda prvostepeni sud se izjasnio i isti nisu prihvatljivi jer je nesporna činjenica da tužiteljica prije otkaza ne dolazi na posao u trajanju puno dužem od 5 radnih dana. U 2021. godini ne dolazi na posao cijeli septembar, oktobar, sve do donošenja otkaza krajem novembra, te je nesporna i činjenica da tužiteljica tako dug izostanak sa posla tuženoj nije opravdala. Od značaja za odluku nisu navodi u žalbi kako se pokreće disciplinski postupak i da nije bilo prijave. Tužiteljica je kao radnica tužene već potpisivanjem ugovora o radu sa tuženom znala da nedolazak na posao u trajanju od 5 radnih dana predstavlja težu povredu radne dužnosti, pa su neprihvatljivi navodi da prije otkaza tužiteljica nije znala šta se njoj stavilo na teret. Tužiteljica je kao radnica bila dužna da opravda svoje kontinuirane izostanke sa posla, što nesporno nije učinila, a tužena je evidentno tužiteljici izlazila u susret i tolerisala nedolaske na posao za dane preko 5 radnih dana čekajući je i moleći tužiteljicu prije otkaza da dostavi doznake, kao što je pozivala da se izjasni zašto to ne čini.

Vanredni otkaz je otkaz koji uslijedi zbog skrivljenog ponašanja radnika, a ne na inicijativu poslodavca i koji poslodavac daje bez otkaznog roka. S toga nisu od značaja ni navodi u žalbi da je tužiteljica odjavljena sa osiguranja dana kada je donesena odluka o otkazu. Nadalje, poslodavac po ZOR nije dužan donijeti odluku povodom zahtjeva radnika za zaštitu prava, pa pozivanje u žalbi na okolnost kako je školski odbor kao drugostepeni organ kod tužene riješio o žalbi tužiteljice na otkaz također nije od značaja za pitanje zakonitosti otkaza jer je evidentno da tužena nije udovoljila zahtjevu za zaštitu prava.

Tužiteljica u žalbi apostrofira činjenicu da je u momentu otkazivanja ugovora o radu bila starija od 50 godina života, te se poziva i na odredbu člana 26. Zakona o vijeću zaposlenika³, a kojom je, između ostalog, propisano da poslodavac može, samo uz prethodnu saglasnost vijeća zaposlenika donijeti odluku o otkazu ženi starijoj od 50 godina.

Međutim, ovaj sud ističe da tužiteljica pogrešno tumači odredbu člana 26. Zakona o vijeću zaposlenika kada smatra da je za otkaz bilo potrebno pribaviti prethodnu saglasnost sindikata.

Navedena odredba nalazi se u glavi IV Zakona o vijeću zaposlenika i koja nosi naslov- Obaveze poslodavca prema vijeću zaposlenika. S toga odredbu člana 26. treba dovesti u vezu prije svega sa odredbom člana 21. tog Zakona iz koje slijedi da je poslodavac u obavezi da se konsultira i da pribavlja prethodnu saglasnost vijeća zaposlenika u vezi pitanja koja su od interesa za ekonomski i socijalni položaj zaposlenika. Dalje, navedenu odredbu treba dovesti u vezi i sa članom 23. istog zakona, a kojom je propisano obavezno konsultiranje poslodavca sa vijećem zaposlenika o namjeravanoj odluci značajnoj za prava i interese uposlenika naročito kod namjere da zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga otkáže ugovor o radu za više od 10% zaposlenika ali najmanje petorici, planu zapošljavanja, premještanju i otkazu. Dakle, u odredbi člana 23. Zakona o vijeću zaposlenika nije propisana obaveza konsultacije poslodavca sa vijećem uposlenika kada poslodavac želi da otkáže ugovor o radu zbog skrivljena ponašanja radniku mlađem od 55 godina ili radnici mlađoj od 50 godina. Drugostepeni sud, jednako kao i Vrhovni sud Federacije BiH u svojoj odluci broj: 65 0 Rs 480522 22 Rev od 02.02.2023. godine dijeli shvatanje po kojem se odredba člana 23. Zakona o vijeću zaposlenika ne odnosi na vanredni otkaz iz člana 97. stav 1. ZOR.

Pored navedenog, odredbu člana 26. Zakona o vijeću zaposlenika treba dovesti u vezi i sa normama ZOR, propisa kasnije donesenog i kojim su izričito propisane situacije kada se od poslodavca traže konsultacije sa vijećem zaposlenika/sindikatom, te saglasnost vijeća zaposlenika/sindikata (član 74. stav 1., 103. stav 1., 109. stav 1.).

S toga, Zakon o vijeću zaposlenika ni Zakon o radu ne propisuju obavezu poslodavca da vrši konsultacije ili da traži saglasnost za otkaz koji uzrokuje radnik svojim skrivljenim ponašanjem.

Drugačije tumačenje kakvo je u slučaju tužiteljice imala inspekcija rada, a na koje se pozivala tužiteljica tokom ovog postupka predstavlja samo puki formalizam bez ikakva smisla i suštine, odnosno pretjeran teret tuženoj kao poslodavcu da u situaciji u kojoj je bilo evidentno da radni odnos sa tužiteljicom više nije bio moguć zbog njenih neopravdanih odsustava sa posla za tu situaciju traži saglasnost sa sindikatom.

³ „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 38/04

Ostali žalbeni navodi nisu posebno obrazloženi jer ne utiču na drugačiju odluku ovog suda (član 231. ZPP).

Iz svih naprijed navedenih razloga žalba je odbijena kao neosnovana, a prvostepena presuda potvrđena shodno članu 226. ZPP.

O zahtjevu tužiteljice povodom troškova žalbenog postupka odlučeno je shodno članu 397. stav 1. ZPP. Nije udovoljeno ni zahtjevu tužene u vezi sastava odgovora na žalbu, jer taj podnesak ovom sudu nije bio neophodan i nužan da donese odluku po žalbi.

Predsjednik vijeća
Sudija
Amela Duraković